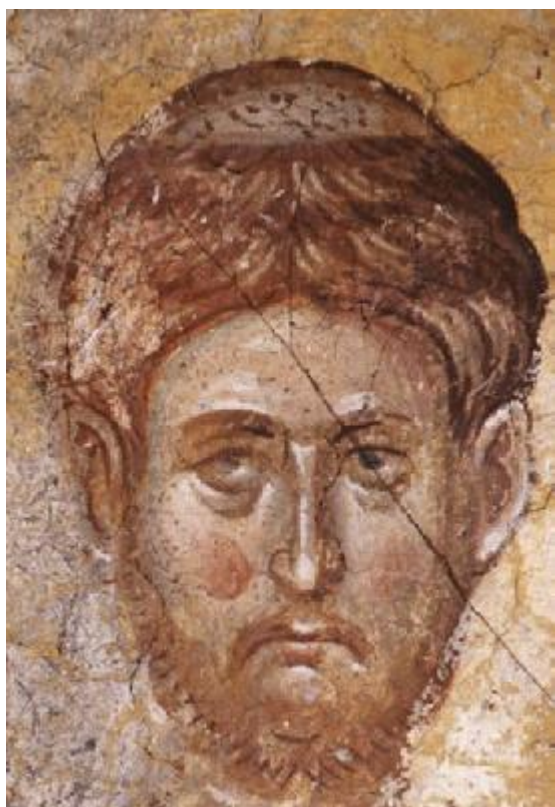

Вяра

24.08 по еретическия, †11 август по православния календар - Св. мъченик Евпъл дякон. Св. мъченица девица Сузана. Възпоменание на великото чудо сторено от свети Спиридон през 1716 г.

В памет на свети мъченик Евпъл дякон († 304 г.)

По време на царуването на Диоклетиан и Максимиан гонението на християните се разпространило навсякъде. По това време от споменатите нечестиви царе в Сицилия бил изпратен да търси и мъчи християни един, известен със своята жестокост княз, на име Пентагур. Когато дошъл в град Катана, мъчителят заповядал на градския началник Калвисиан да събере на площада целия народ, не само тези, които живеят в града,

но и в околностите. На Ахилевия площад било приготвено място за зрелище и под звуците на тръби и тимпани се събрало множество народ от двата пола и различна възраст. Тук дошъл и княз Пентагур с Калвисиан. Когато видял народа, князът попитал Калвисиан:

- Всички ли въздават чест и поклонение и принасят жертви на нашите богове?

Калвисиян отговорил:

- Наистина, светли княже, всички, които ти виждаш, служат усърдно на великите богове, и им принасят множество жертви. Сред тях няма нито един нечестивец.

Този отговор силно зарадвал Пентагур и той изразил одобрението си както пред народа, така и пред началника на града. След това обнародвал заповедта на царете и пред всички дал власт на Калвисиян - ако намери някого, който се нарича християнин, да го предаде на мъчения и да го умъртви. След това Пентагур се отдалечил в други градове. Калвисиян извикал при себе си слугите на преторията и им заповядал внимателно да търсят, дали няма да се намери някъде в града или в околностите му някой, който, макар и тайно, да изповядва християнската вяра, и да го предадат на мъчения. Тогава се приближил един от слугите и казал:

- Тук в града има човек на име Евпъл - той носи със себе си някаква книга, обикаля домове и улици, учи народа и нарича велик християнския Бог. (Свети Евпъл бил дякон и носел със себе си Евангелието. Той четял от него на народа за Христовите чудеса и го учил да вярва в Спасителя.) Когато чул това, Калвисиян веднага изпратил да го хванат и да го доведат вързан при него. Войниците тръгнали да търсят свети Евпъл из целия град. Накрая го намерили в една бедна къщичка, където четял светото Евангелие, и поучавал тези, които го слушали. Войниците го хванали, вързали му ръцете отзад и го повели на съд при градския началник, като взели и Евангелието. Когато видял свети Евпъл, Калвисиян казал:

- Ти ли си хулителят на боговете и престъпник на царските заповеди?

Свети Евпъл отговорил:

- Кой са вашите богове, за да ги почитам?

- Нашите богове са Юпитер, Асклипий и Диана - казал Калвисиян.

- Ти - възразил му светецът - си сляп, защото не познаваш Единия истински Бог, Който е сътворил небето и земята, създал е човека от пръст и нас християните е облякъл в безценната и пресветла дреха на безсмъртието, която е светото кръщение.

- Ти затова говориш така горделиво, защото още не си изпитал мъченията - казал Калвисиян.

- За мен тези мъки са светъл венец, а за теб тъмнина и погибел - отвърнал Евпъл.

Тогава Калвисиян, силно разгневен, заповядал да окачат свети Евпъл и да го стържат с железни гребени. По време на тези мъчения свети Евпъл повдигнал очи към небето и се молел:

- Господи Иисусе Христе, облечи мен, от когото като дреха смъкват плътта ми, с безсмъртие в бъдещия живот. Дарувай ми в този час сила, да не ме победят мъките.

И от небето се чул глас:

- Бъди мъжествен и се укрепявай, Евпле! За теб вече е приготвена истинска дреха.

Дълго стъргали светия мъченик, при което Калвисиян му говорел:

- Нима няма да изоставиш заблуждението си? Защо не искаш да влезеш в храма на боговете и да им принесеш жертва, за да получиш от тях прошка на греховете си, от царете - чест и богатство, а от нас - предложение за дружба. Изобщо, чрез

това ти би придобил много злато и сребро.

- О, син на погибелта и слуга и съобщник на дявола - отвърнал свети Евпъл, - не знаеш ли колко тежко ще бъдеш наказан в деня на страшния Божий съд за всички тези, които сега скланяш към идолопоклонство чрез злато и сребро?

Разгневен още повече, мъчителят заповядал да бият светеца по челюстите с железни чукове и да чупят бедрата и колената му. По време на тези побои свети Евпъл укорявал мъчителя, като казвал:

- Безумен, ослепен от злоба човек! Защо ми причиняваш тези мъки, които аз, укрепяван от моя Бог, считам за паяжини? Ако можеш, измисли по-страшни мъки, защото тези за мен са като игра.

След това Калвисиян заповядал да отвържат свети Евпъл, да окачат на шията му Евангелието и да го отведат в тъмницата. Освен това заповядал особено внимателно да затворят вратите на тъмницата, да ги запечатат с неговия пръстен и да поставят стража, за да не може никой да влиза при свети Евпъл и да му носи хляб и вода. Калвисиян искал той да умре мъчен от глад и жажда. Свети Евпъл прекарал в тъмницата седем дни и нощи и почувствал силна жажда. Тогава той се помолил на Господа:

- Господи Иисусе Христе, истински Боже наш, Който даваш храна на всяко живо същество, Ти, Който си напоил в древност Твоите люде, водени през пустинята от Моисей, като си източил вода от камъка, Ти, Който си извел за Самсон вода от сухата ослина челюст, и си ни умил с водата на светото кръщение, дай и на мен, моля Те, прохлада, защото изнемогвам от жажда. Заповядай да потече в тази тъмница извор на вода и да утоли жаждата ми, и всички ще узнаят, че само Ти си Бог и няма друг, подобен на Теб.

Когато свети Евпъл завършил молитвата си, внезапно в тъмницата се появил извор на вода. Той пил от него и утолил не само жаждата си, но и глада си, като с храна. Свети Евпъл прославил и благодарил на Бога. След като изминали седем дни, Калвисиян заповядал да изведат мъченика от тъмницата, ако още е жив. Той предполагал, че свети Евпъл заради раните, глада и жаждата, вече е мъртъв. Когато войниците дошли, изпаднали в ужас, като видели, че цялата тъмница е пълна с вода. Свети Евпъл, прострял ръце над водата, сякаш заповядал, и водата на часа станала невидима. Войниците си казали един на друг:

- Наистина е велик Бога, на Когото служи този човек!

Повели светия мъченик към дома на градския началник. Той като видял, че свети Евпъл никак не е изменил външния си вид и е весел, сякаш идва от пир, много се удивил и казал:

- Поне сега се поклони на боговете, преди да ти отсекаат главата.

Свети Евпъл отговорил:

- Коварен и ослепен приятел на дявола! Кой иска да остави светлината, за да ходи в тъмнина?

Разгневен, градоначалникът заповядал да му разкъсат ушите с железни куки и да отведат вързания на съд в преторията. Там дошъл и самият мъчител, седнал на мястото си и дълго принуждавал светеца да принесе нечестивите жертви, но като видял, че свети Евпъл остава непреклонен, Калвисиян го осъдил на посичане с меч. Когато изслушал смъртната си присъда, свети Евпъл помолил градоначалника, преди да го посекат, да му дадат време да се помоли. Калвисиян се съгласил. Когато войниците повели светия мъченик на смърт, ги съпътствала голяма тълпа народ, сред която имало немалко

християни, които тайно спазвали вярата си. Когато достигнали мястото, свети Евпъл спрял. След това се обърнал към народа, взел Евангелието, което винаги носел със себе си, отворил го и започнал да чете за Христовите чудеса и да ги поучава да познават истинския Бог, и мнозина от езичниците се просветили със светлината на Христовата истина. След това свети Евпъл започнал да се моли на Бога и до него достигнал глас свише:

- Блажен си ти, Евпле, Мой добър и верен рабе, ела и влез в радостта на твоя Господ и се наслаждавай на покой заедно с всички, които от векове са Ми благоугодили!

След като се чул този глас, свети Евпъл преклонил главата си, а след отсичането ѝ, отишъл при своя Господ. Неговото страдание завършило на единадесетия ден на месец август. Благоговейни мъже от християните взели честното тяло и главата и ги погребали в специално приготвено място. По молитвите на светия мъченик при гробницата му се извършвали много изцеления, в които съдействала благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото с Отца и Светия Дух чест и слава во веки. Амин.

Тропарь мученика архидиакона Евпла

глас 4

Мученик Твой, Господи, Евпл/ во страдании своем венец прият нетленный от Тебе, Бога нашего,/ имеяй бо крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак, глас 1:

Законы Христовы в руку обнося, предстал еси вопия врагом в подвизе: самозван есмь страдальчествовати твердейши. Темже приклонив радостно выю твою, подъял еси усечение мечом,

скончавый течение твое.

(Носещ Христовия закон в ръце, си зовял, в подвига пред враговете си: сам се призовах да страдам най-жестоко. Затова преклонил радостно шия, си приел посичане и така си завършил своя подвиг.)

Страдание на светата мъченица девицата Сузана и другите с нея († 295-296 гг.)

По време на царуването на Диоклетиан и Максимиан, с прозвище Херкул, в Рим живеел презвитерът

Гавиний, роден брат на римския папа Гай. Тъй като добре познавал езическите философи и бил изучил отлично Свещеното Писание, Гавиний, по съвета на брат си, написал много книги като опровержение на езическите заблуждения. И двамата произхождали от знатен род и се водели роднини на цар Диоклетиан. Той, впрочем, не искал да признае своето родство с тях. Презирал ги затова, че изповядват християнската вяра. Диоклетиан я ненавиждал и затова се отричал от своите родственици - християни.

Презвитерът Гавиний имал дъщеря на име Сузана. Той я възпитал в истински християнски дух, от детска възраст внушавал страх Божий, заедно с това той ѝ дал и добро светско образование. Сузана се отличавала с ум и телесна красота, която била превъзхождана от духовната красота. Тя с цялото си сърце обичала Господа Иисуса Христа и била Негова вярна, целомъдрена рабиня. Когато чул за красотата на Сузана,

Диоклетиан поискал да я направи жена на своя Максимиан. (Други го наричат Максимин. В действителност той не бил син на Диоклетиан, а бил осиновен от него, защото произхождал от много близки роднини на императора.) Отначало Диоклетиан му дал своята дъщеря Валерия, а след смъртта ѝ пожелал да съчетае Максимиан в брак с родственицата си Сузана. Този Максимиан имал друго име Галерий и трябва да се различава от споменатия Максимиан, наречен Херкул.) Диоклетиан изпратил при Гавиний знатен мъж - своя братовчед Клавдий, да поговори с него да даде дъщеря си Сузана за съпруга на неговия син Максимиан. Когато отишъл с това поръчение при Гавиний, Клавдий казал:

- Нашият пресветъл цар Диоклетиан ме изпрати при теб с голяма милост и радост: той иска да възобнови родството си с теб, като устрои брак на твоята дъщеря, и какво по-голямо благодеяние може да има за теб от тази нова прослава на твоя род чрез кръвен съюз с царския дом!

- Ние сме бедни и смирени - казал Гавиний - и при своето недостойнство как можем да се наричаме роднини на царя?

Клавдий отговорил:

- Нима ти и твоят брат, епископ Гай, не сте синове на сенатора Максимин, роднина на чичо ни - брат на нашия господар цар Диоклетиан?

- Това е вярно - съгласил се Гавиний, - макар че обстоятелствата на последните времена ни принуждават да кажем, че сме недостойни да бъдем наричани роднини на царя.

- Не се отричай от своето родство - възразил Клавдий, - ето нашият господар и цар заповядва да дадеш на неговия син Максимиан дъщеря си, за която се говори, че притежава

обширни познания в науките, и справедливо е да не разделяме клонките, които произхождат от един корен. Това желаем и ние - твоите роднини. Мисля, че това ще достави радост и на тебе.

Гавиний казал:

- Моля ви да ми дадете време, за да узная мнението на дъщеря си за твоето предложение.

Така те се разделили.

След като Клавдий си тръгнал, Гавиний помолил брат си - папа Гай, който живеел наблизо - да дойде при него у дома му. Когато Гай дошъл, Гавиний му разказал с каква поръчка от царя е дошъл при него Клавдий. След това те извикали при себе си Сузана и казали със сълзи на очите:

- Цар Диоклетиан е изпрати при нас нашия роднина Клавдий, да ни предаде желанието му да те види съпруга на неговия син Максимиан.

Блажената Сузана отвърнала на своя чичо и на баща си така:

- Къде изчезна сега вашата мъдрост? Наистина не я забелязвам във вас. Ако аз не бях християнка, каквато станах благодарение на вашите наставления, тогава с мен действително можеше да се говори за това, за което сега става дума. Сега защо осквернявате вашите уши и уста, като слушате нечестиви думи и ми ги предавате с тази цел - да стана жена на нечестивия мъчител? Вие сами без страх сте се отрекли от всякакво родство с него заради нечестията му, с което не може да се примири изповядваната от вас християнска вяра. Но слава на всесилния Бог, Който ми е дал дух, сроден на Неговите светии: като отхвърлям чрез вярата в Христа това скверно съпружество с нечестивеца, аз ще се

сподобя с мъченически венец.

- Внимавай, дъще моя - казал Гавиний, - бъди твърда във вярата, която сега имаш, за да запазиш себе си непосрамена пред Господа, и ние ще се зарадваме, като виждаме плода на твоята вяра, който принасяш на Владиката Христос.

- Вие, скъпи мои - отвърнала Сузана на своя баща и чичо, - сте ме поучавали често да пазя девството си заради Господа Иисуса Христа и сега така се утвърдих в любовта към Него и Неговия страх, че не мога даже да помисля за плътско съпружество. Татко мой, аз само Него ще обичам, за Него ще живея, и на Него ще се надявам, на Когото ти сам си ме връчил. Той, Владиката, знае искреността на моето сърце!

- Тъй като ти си връчена на небесния жених Христа-Бога, пребъдвай винаги в Неговата любов и спазвай Неговите заповеди - казал светият папа Гай.

Така двамата свети служители на Господа, като узнали за доброто намерение на Сузана, дълго я утвърждавали в благочестивото желание и се изпълвали в същото време с голяма радост, изтръгнала от очите им неволни сълзи на умиление.

След три дни Клавдий, съпроводен от множество слуги, отново дошъл при Гавиний. Той оставил слугите пред къщата, а сам влязъл вътре, където намерил папа Гай. След обичайните приветствия Клавдий казал:

- За вас, честни отци, е известна радостната причина, която ме е довела при вас.

- Дори да нямаше - отвърнал епископ Гай - такава причина, ние пак бихме се радвали, защото сме роднини. Ние се радваме, защото можем да се утешим с това, че виждаме родственик и можем да беседваме един с друг.

- Вие знаете, възлюбени братя - продължил Клавдий, - че нашият господар, цар Диоклетиан, има силно желание да встъпи с вас в по-близко родство, и аз ви съветвам да изпълните волята на този, който владее вселената, и с това да го утешите.

- Предай за това желание на царя, на моя господар и брат, епископ Гай - отвърнал Гавиний.

- Нашият доброжелателен цар - обърнал се Клавдий към Гай - иска да вземе за съпруга на сина си вашата дъщеря и моята внучка; на него му е известна нейната красота, разумът и талантът ; ние, роднините, предполагахме, че нищо не може да бъде по-почетно от това, нашият род не само да не се разделя от царската кръв, но още по-тясно да се свърже с нея: чрез това той още повече ще се прослави и издигне.

Тъй като епископът мълчал, на думите на Клавдий отговорил Гавиний:

- Да извикаме девицата и да попитаме самата нея.

Тогава извикали при тях света Сузана. В стаята нямало никого от външните, седели само те тримата. Като видял Сузана, Клавдий се просълзил от любов и радост и искал да я прегърне и да я приветства с целувка. Тя се възпротивила на това и като се отвърнала от него, казала:

- На моя Господ Иисус Христос е известно, че устните на Неговата рабиня никога не са се докосвали до мъжки уста, не ги осквернявай.

- Аз исках да те целуна като роднина, та ти си ми внучка - отвърнал Клавдий.

На това света Сузана отвърнала:

- Мен ме кара да се гнуся от целувката ти не някаква друга

причина, а обстоятелството, че твоите уста се осквернени от идолски жертви.

От тези думи на света Сузана Клавдий почувствал в сърцето си докосването на Божия пръст, умилил се и казал:

- Какво трябва да направя, за да се очистят от сквернотата устата ми?

- Покай се и се кръсти в името на Отца и Сина и Светия Дух - отвърнала света Сузана.

Тогава Клавдий се обърнал към епископа с думите:

- Очистете ме, защото човекът, който е чист чрез вяра в Христа, е по-добър от онзи, който служи на боговете. Аз съм им принесъл много жертви, но не съм получил от тях нищо, макар и царете да се прекланят пред тях.

Като видял чудното, бързо изменение, станало в Клавдий от действието на Божията благодат чрез думите на непорочната девица, епископ Гай казал с радост:

- Послушай ме, братко мой! Аз ще ти дам добър съвет: ти си дошъл при нас, за да намериш невеста на твоя господар, а Бог те търси и те иска по молитвите на тази дева, за да може и от нашия род да се намерят достойни за царството Божие. И така, вярвай в Бога, кай се за проливането на кръвта на светите мъченици и не се бави да приемеш свето кръщение.

- Ако аз - попитал Клавдий - приема свето кръщение, ще се очисти ли цялата сквернота на моето сърце?

- Несъмнено, само вярвай от цялото си сърце - отвърнал му светият папа.

Като чула това, света Сузана паднала в нозете на своя чичо, свети Гай, със следните думи

- Моля те, господарю мой, заради Христа, не отлагай кръщението на Клавдий, спаси душата му.

- Отначало да се убедим истински ли вярва в Христа Бога - казал светият епископ.

- Аз искрено вярвам - възкликнал Клавдий, - само дано да ми бъдат простени греховете, както ми обещавате вие.

- В името на всемогъщия Господ Иисус Христос, прощават ти се всички грехове - отвърнал Гай.

Клавдий паднал на земята пред нозете на светителя и извикал, като посипвал с прах главата си:

- Господи Боже, предвечна светлина, прости греховете ми, които съм извършил съзнателно или несъзнателно, изпълни ме с Твоята благодат, за да може жена ми и децата ми да познаят, че само ти спасяваш тези, които се упоават на Тебе!

Тогава свети Гай огласил, наставил Клавдий и го изпратил у дома му. През нощта Клавдий дошъл при свети Гай заедно с жена си и двамата си синове и го помолил да ги кръсти. Без да отлага повече, епископът ги кръстил. Гавиний им станал кръстник. Когато Клавдий излязъл от светия купел, казал:

- Аз видях светлина, по-силна от слънчевата, която ме осияваше по време на кръщението.

След светото кръщение и миропомазването епископът отслужил света литургия и причастил кръстените с Божествените Тайни на Тялото и Кръвта Христови, и всички се радвали в Бога, своя Спасител. Съпругата на Клавдий се наричала Препедигна, а синовете Александър и Куфий. След кръщението Клавдий започнал да продава имението си и да го раздава на бедните. Затова той намирал скрили се на различни места християни, ходил също през нощта в тъмниците. На

всички които намирал, Клавдий умивал нозете, целувал ги и им давал щедри дарове, като ги снабдявал всеки ден с дрехи и храна, и при това непрекъснато се каел за греховете, които извършил в живота си преди.

След известно време Диоклетиан започнал да пита за Клавдий, защо той не е донесъл известие, въпреки че е бил изпратен специално при Гавиний, за да узнае дали Сузана е съгласна за брак със сина му. На царя доложили, че Клавдий е болен. Тогава той изпратил при него, за да го посети, докато е болен, и да разпита за Сузана неговия по-малък брат Максим, който заемал почетна длъжност при двора. Максим намерил брат си облечен във власеница и възнасящ молитви към Бога. Той се ужасил и казал:

- Възлюбени мой брате, който си ме възпитал от ранно детство, какво те е накарало да се измениш така - ти си станал толкова бледен и слаб?

- Ако искаш да ме изслушаш, ще ти разкажа за причината за моята промяна - отговорил Клавдий.

- Кажете ми, господарю мой, за вашата болест! - възкликнал Максим.

- Аз се кая - започнал да разказва Клавдий, - че като се покорявах на царете и изпълнявах техните заповеди, убивах християни и така проливах невинна кръв. Макар да съм правил това поради незнание, тъй като следвах заповедите на царя, сега силно скърбя и се разкайвам за това.

- Какво говориш, братко мой? - възразил Максим. - Нашият владетел, цар Диоклетиан те изпрати при нашия брат Гавиний, за да сватосаш дъщеря му за сина на царя. Аз съм изпратен, за да разбера какво е станало, а ти ми говориш за нещо съвсем друго.

- Аз затова отидох там - казал Клавдий, - при нашата възлюбена внучка, и я видях: тя е прекрасна както физически, така и духовно. Тя е свята, премъдра и вече е невеста на Небесния цар Христос. Благодарение на нея и аз се избавих от греховете си. Но, за да ти стане известно милосърдието Божие, което иска всички да се спасят, през нощта ще отидем при нашия брат презвитера Гавиний, и ти ще видиш вечната светлина.

- Всичко, което ми заповядаш, ще направя - отвърнал Максим.

Тази нощ те отишли при вратите на града, които се намирали при Салюстиевите палати, известни под името Саларийски. Когато на Гавиний му казали, че неговите братя, Клавдий и Максим, стоят пред дома му и искат да влязат при него, той веднага побързал да ги посрещне и с радост ги въвел в дома си. Преди да започне да разговаря с тях, Гавиний започнал да се моли - преклонил колена и навел глава. Клавдий и Максим последвали примера му.

- Господи Боже - казал Гавиний, като се молел, - Ти, Който събираш разделените и гледаш към събраните, погледни делата на ръцете Си, просвети всички, които вярват в Тебе: Ти си истинската светлина във вечни векове.

Всички отговорили:

- Амин!

Те станали, прегърнали се и се разцелували един друг, а Клавдий паднал пред нозете на презвитера и ги целувал. Като видял това, Максим се удивявал и поискал разрешение да се види със Сузана. Гавиний наредил да я извикат. Когато влязла при тях тя отначало се поклонила на Бога, а после се приближила към баща си и казала:

- Благослови ме, отче.

Заради идването на Сузана, презвитерът отново се помолил:

- Да ви даде мир нашият Господ Иисус Христос, Който живее и царува с всесилния Бог Отец во веки веков - казал той.

- Амин! - възкликнали всички.

Когато видял света Сузана, изпълнена със смирение и целомъдрие, Максим искал да ѝ целуне ръка, но тя не позволила. През това време те не могли да спрат сълзите си, породени от роднинска любов. На свети Гай, който живеел недалеч от устроената от него църква, казали, че братята му са се събрали заедно. Той помислил, че ги вземат на мъчения, и тъй като искал пръв от тях да изпита участта на мъченик, побързал към дома на Гавиний. Когато го видели, от изненада всички се уплашили и му се поклонили до земята.

- Мир вам - им казал свети Гай, - бъдете мъжествени в името Господне, да се помолим!

И започнал да се моли:

- Господи Боже, Отче на нашия Господ Иисус Христос, Който си Го изпратил за спасението на всички, като си искал да ни изведеш от тъмнината на този свят и да ни въведеш във вечния живот, утвърди нас - Твоите раби, в Твоята вяра, защото Ти царуваш във вечни векове.

- Амин - казали всички.

Епископът седнал и започнал боговдъхновена беседа. Всички слушали с внимание Божиите слова, които той изричал. Света Сузана слушала права, защото не искала да седи пред тях и тайно се молела. След като завършил беседата, епископът казал на Максим:

- Благодарим ти, брате, че ни посети.

- Аз, недостойният, дойдох при вас, за да целуна вашите свети нозе, а какво първоначално ме бе подбудило да дойда при вас, вие сами знаете - отвърнал Максим.

- По-добре ти сам кажи - предложил му свети Гай.

- Цар Диоклетиан - казал Максим - моли да дадете Сузана на сина му Максимиан.

- Девицата вече има Христа, небесния Жених, Който е даден от Бога Отца и знай, че тя няма да се омъжи - отговорил на това предложение епископът.

- Всичко, което Бог дава, е вечно - казал Максим.

- Приеми и ти вечния живот - предложил му папата.

- Какво е вечният живот? - попитал той.

- Този е вечният живот, който познах аз - започнал разговора Клавдий.

- Когато ти си познал, Него и аз искам да позная - обърнал се към него Максим, - но все пак ние не трябва да се отдалечаваме от родството с царя.

- Ние те убеждаваме - възразил свети Гай - да вярваш в нашия Господ Иисус Христос, вечния Син Божий, а видимата слава и чест на земния цар се временни, и родството с него не носи нищо. Всичко това преминава заедно с кратковременния живот и погива. Това, което ни обещава небесният Цар, Христос нашият Бог, е вечно, необходимо, и достойно да се стремим към него.

Когато чул това, Максим се умилил и с радост се съгласил да приеме светата вяра.

- На теб ти е известно, брате, - казал епископът - че ние сме оставили цялото си богатство и сега нищо не търсим освен нашия Господ Иисус Христос, чрез Когото живеем и с Когото се хвалим.

- Не се бавете, господари мои - възкликнал Максим - но побързайте да направите всичко, което смятате, че е необходимо, за моето спасение.

Епископът му наредил да пости и го изпратил в дома му. След като си отишъл, Максим отначало скривал вярата си в Христа, макар да горял от любов към Гавиний, Гай и особено към Самия Господ Иисус. По-късно любовта му към Бога се усилила и той започнал явно да изповядва Христовото име, презирайки смъртта. Но епископът и презвитерът го съветвали да скрива вярата си в продължение на пет дни, докато не разпродаде имуществото си и го даде на бедните. Максим им се покорявал. След пет дни той дошъл при свети Гай, паднал в нозете му и казал:

- Заклевам те, в името Христово, просвети ме със светото кръщение, както си просветил брат ми Клавдий. От момента, в който ти ме настави в учението на нашия Господ Иисус Христос, сърцето ми толкова се умили, че аз не мога да се успокоя, докато не приема светото кръщение.

Епископът го кръстил, извършил света литургия и го причастил с Божествените Тайни. Максим пребивавал при свои родственици християни, възпявал с тях Бога и Го славел. По това време той окончателно разпродал имуществото си, което не успял да продаде и раздаде за първите пет дни, и го раздал на бедните чрез верния си приятел Тарсон, който бил таен християнин и впоследствие описал страданията на тези свети мъченици, които станали пред неговите очи.

След като изминали петнадесет дни от посещението на

Максим при Клавдий, Диоклетиан узнал, че двамата - а последният с цялото си семейство - са станали християни. Това много го огорчило, но той скривал своята печал, и на своята съпруга - царица Ирина, казал само, че е изпратил да сватосат дъщерята на Гавиний за сина му Максимиан. Щом чула това, Ирина прославила Бога - тя била тайна християнка, - а на царя казала:

- Направи това, което ти внушава Бог.

Диоклетиан не доверил на царицата своята скръб, а извикал при себе си военачалника Юлий - езичник и жесток човек - и му разказал с печал, че възлюбените му роднини, изпратени да поискат съпруга за сина му Максимиан, са приели християнство, независимо от неговата забрана.

- Всички, които пренебрегват царските заповеди - казал Юлий, - макар и да са несправедливи, трябва да бъдат осъдени на смърт. Твоята заповед е била справедлива и ако са я нарушили, те още повече заслужават смърт.

Царят веднага заповядал на Юлий да изпрати войници, за да хванат всички освен епископ Гай. Това било изпълнено. Презвитерът Гавиний и дъщеря му той заповядал да пазят затворени. Максим и Клавдий - с жена му и децата му - изпратил в изгнание. След това заповядал да ги изгорят на клада в град Остия и да хвърлят пепелта им в морето. Така свършили живота си светците, удостоявайки се със славния мъченически венец.

След петдесет и пет дни, Диоклетиан заповядал на съпругата си да вземе при себе си Сузана, за да я склони да се ожени за сина му. Когато света Сузана, затворена под стража, видяла да идват за нея, с дълбока сърдечна въздишка и сълзи казала, обръщайки се към Бога:

- Господи, не оставяй Твоята рабиня!

Когато водели Сузана при царицата, последната веднага се поклонила - тя почитала в Сузана Христовата благодат и целомъдрието. След това света Сузана също паднала пред царицата на земята, но тя ласкаво я вдигнала с думите:

- За теб се радва нашият Спасител Христос.

Когато чула името Христово от устата на царицата, света Сузана се зарадвала и казала:

- Благодаря на Христа моя Бог, Който царува на всяко място!

И двете - царица Ирина и света Сузана - се радвали в Господа Бога и с любов разговаряли за Него. Те възнасяли към Него горещи молитви, особено света Сузана: тя следвала наставленията на баща си и непрестанно, ден и нощ възпявала и благославяла Бога. В това време Диоклетиан чакал, защото се надявал Сузана да се съгласи за брак. След дълго чакане той изпратил за царицата и я попитал:

- Съгласи ли се Сузана на брак със сина ми? Склони ли към любовта на Максимиан?

- Напразен е трудът там - отговорила царицата, - където се преследва невъзможна цел, и не трябва да се надяваме там, където не ще има съгласие. Аз не забелязвам в Сузана и следа от такива мисли и намерение, които дават възможност да се мисли, че някой може по някакъв начин да я принуди към това.

Когато чул това, Диоклетиан силно се разгневил и дал позволение на сина си Максимиан да опозори Сузана и да извърши над нея гнусно насилие, но не в двореца - нека да я отведе в дома на баща и там да я обезчести, покорявайки се на своята срамна похот.

Света Сузана била принудена да напусне двореца, за да отиде в дома си. Когато се разделяла със света Сузана, царицата с плач говорела:

- Този, Който е избавил в древност Своята рабиня Сузана, ще избави и теб, ще помогне и на теб и ще дарува славно упокоение.

След като се простили, те се разделили, ридаейки. Когато света Сузана била доведена в дома си от две жени, тя паднала на земята в стаята си и тук с ридание и плач се молела на своя Избавител Христос, да побърза на помощ. През тази нощ дошъл, разпалван от срамна похот, синът на царя Максимин. Той влязъл тихо в стаята, където се молела света Сузана, и видял над нея ангел Божий, от който излизало голямо сияние. Максимиан силно се уплашил. Той не се осмелил да се приближи до света Сузана, а бързо се върнал в двореца, където разказал всичко на баща си.

- Това е нищо повече от християнска магия - казал Диоклетиан.

И изпратил един от своите приближени - Куртий, да разузнае какво прави Сузана в дома си. Но и Куртий, щом влязъл в дома, веднага почувствал силен страх и в ужас побягнал при царя. По това време Диоклетиан водел спор с царицата относно пришествието на Христа и почитанието на боговете. Победен от царицата, той си спомнил за Сузана и казал:

- Защо не я увещавааше, като виждаше нейната красота и ум, да се съгласи и да се ожени за сина ми?

- Тя е избрала за себе си най-доброто - отговорила царицата, - нали и синът ти каза, че е видял над нея непристъпна светлина.

Царят се разгневил извънредно много и заповядал на Македоний - ревностен езичник, известен със своята жестокост - да отиде при Сузана и да я принуди не само чрез заплахи, но и с мъчения към идолопоклонство. Диоклетиан заповядал да вършат това тайно, за да не обвинят царя, че е мъчител, като казват, че той не щади дори своите роднини. Македоний отишъл при света Сузана, носейки със себе си малък златен идол, изобразяващ бога Дий. Той го показал на светата и ѝ заповядал да му се поклони. Света Сузана духнала върху идола с думите:

- Господи мой, Христе Иисусе, нека очите ми да не виждат дяволското оръдие.

И веднага идолът, който се намирал в ръката на Македоний, станал невидим, сякаш някой го дръпнал. Македоний се удивил и мислел, че някак самата света Сузана е взела идола и го е скрила:

- Виждам - казал той, - че ти обичаш златото, защото открадна идола от ръцете ми, и не мога да не те похваля за това. Мисля, че ти не би взела идола, ако не го обичаше.

- Моя Господ Бог - отвърнала света Сузана - изпрати Своя ангел, който махна идола от очите ми и го изхвърли извън дома.

Докато тя говорела, влезнал слугата на Македоний и докладвал, че идолът е изхвърлен от дома на пътя. Македоний силно се разгневил и разкъсал дрехите на света Сузана и започнал да я бие безжалостно с пръчки. В това време Света Сузана извикала:

- Слава тебе, Господи!

- Принеси жертва на боговете - казал Македоний.

- Аз сама ще се принеса в жертва на моя Господ - отвърнала светата.

Македоний доложил на царя за неизменното и твърдо стоене на Сузана във вярата и как е поругала идола. Царят заповядал да бъде убита в дома с меч и главата на Христовата невеста била отсечена. Когато узнала за убийството на света Сузана, царицата взела през нощта честното тяло на светата мъченица и събрала кръвта, пролята на земята, в покривалото на главата си. Тя обвила тялото на мъченицата с платно, напоено с аромати, и го положила в гробницата на свети Александър, където били погребани много мъченици, а кръвта ѝ, събрана в покривалото, поставила в сребърен ковчег, който скрила в стаята си, където обикновено тайно се молела и денем, и нощем. Светият папа Гай осветил къщата, в която била пролята кръвта на мъченицата, за храм и отслужвал в нея Божествени служби. След известно време пострадал и светият презвитер Гавиний, а след него приел мъченическа смърт и свети Гай. Всички те, като мъченици, застанали пред Божия престол, славейки Отца и Сина и светия Дух, Единия Бог в Троица, на Когото и от нас да бъде слава и чест сега и винаги и във вечни векове. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

Възпоменание на великото чудо сторено от свети Спиридон през 1716 г.

През 1716 г. турците обградили остров Корфу с голяма флотилия. Те разполагали с петдесет хилядна войска и многобройни кораби, които прекъснали връзката на острова с останалия свят.

Турците се приближили до стените на града. Андреа Писани, генерал, командващ силите на Венецианската република, с тревога очаквал предстоящото вражеско нападение (Корфу и близките острови били под властта на Венеция още от 1386 г.)

Призори на 11 август 1716 г. Св. Спиридон, светецът-покровител на острова, се явил пред вражите сили, държащ ослепителен меч в дясната си ръка. Суровата му, непоколебима и величествена осанка ужасила агресорите, които побягнали. Агаряните, обхванати от паника от това най-страшно явяване и неустрашимо нападение на Светителя, оставили оръжията си, военните съоръжения и животни, и побягнали, за да спасят живота си.

Великото чудо станало известно на целия остров. Турците оставили зад себе си 120 артилерийски топа, голям брой оръжия, мунициии, животни и припаси.

След това могъщо, неочаквано и тъй явно чудо, венецианският владетел Андрей Писани, който бил

римокатолик, пожелал да издигне латински олтар в Катедралата на Св. Спиридон, където се намирали нетленните му мощи (римският кардинал в Корфу отдавна желаел това). Обаче Св. Спиридон се явил насън на Писани, като му казал: „Защо ме безпокоиш?“. Естествено, Писани докладвал за съня на римския кардинал, който от своя страна отговорил, че това идва от дявола, който искал да затрие уж благородното дело. След тези думи, окураженият Писани поръчал доставката на необходимите материали, за да започне изграждането на въпросния олтар. Материалите били доставени в двора на Храма на Св. Спиридон.

Същата нощ, Св. Спиридон се явил на Писани в образа на монах и съобщил, „Аз ти казах да не ме безпокоиш. Ако имаш дързостта да продължиш с това, което си решил, със сигурност ще съжаляваш, но ще бъде прекалено късно.“

Следващата сутрин Писани предал всичко това на Римския кардинал, който пък го обвинил не само в неверие, но и в безхарактерност. И тъй, след всичко това владетелят събрал достатъчно смелост и издал заповед за издигането на олтара.

Римокатолиците на острова празнували.

Същата вечер се разразила ужасна буря, като артилерийски огън падали от небето мълнии върху Старата крепост, където била военната база на Писани и складовете с боеприпаси. Цялото укрепление се превърнало за миг във всесъжение. 900 латински войни и цивилни били моментално убити от експлозията. Открили Писани мъртъв, главата му била набита във две дървени греди. Тялото на римския кардинал открили изхвърлено на голямо разстояние от крепостта.

Най-забележително било това, че същата нощ и същия час друга мълния ударила Венеция. Насочила се към покоите на Писани, тя изгорила портрета му, който висял на стената.

Обаче, за учудване на всички, нищо друго не било изгорено и нямало други щети. Друго интересно нещо е, че пазачът на боеприпасите в крепостта на Корфу видял Светителя със запален факел в непосредствена близост до складовете. Пазачът бил пренесен от Светителя и оставен пред една църква, без да получи и драскотина.

{{_LINK1_}}